

BØN OG ÅNDSKAMP

Carl Fr. Wisløff- Ordet om Korset

Matt. 15,21-28

Så gik Jesus derfra og drog bort til landet omkring Tyrus og Sidon. Og se, en kananæisk kvinde kom fra de egne, råbte og sagde: »Herre, Davids Søn! forbarm dig over mig! Min datter plages slemt af en ond ånd.« Men han svarede hende ikke et ord. Da gik hans disciple hen til ham, bad ham og sagde: »Få hende til at gå, hun råber jo efter os.« Han svarede og sagde: »Jeg er ikke udsendt til andre end til de fortabte får af Israels hus.« Men hun kom og kastede sig ned for ham og sagde: »Herre, hjælp mig!« Han svarede og sagde: »Det er ikke smukt at tage børnenes brød og kaste det til de små hunde.« Men hun sagde: »Jo, Herre! thi de små hunde æder dog af de smuler, som falder fra deres herrers bord.« Da svarede Jesus og sagde til hende: »Kvinde, din tro er stor, det ske dig, som du vil!« Og hendes datter blev helbredt i den samme time.

Det er godt, at du er ivrig i tjenesten, sagde en gammel erfaren missionær til en ung præst. Men én ting må du vogte dig for, føjede han til. Pas på, at du ikke bliver så træt, at du ikke orker at bede. For husk - bøn er åndskamp. Der skal kræfter til.

Hvad mente han vel med dette? Et bønesuk fra en træt og mismodig Herrens tjener, er det ikke bøn? Er det mine kræfter, det kommer an på i bønnen?

Svaret på disse spørgsmål giver sig selv. Gud hører det mindste suk i natten fra den, som er så træt, at han ikke orker at samle sine tanker. Gud være lovet for det! Og sandelig - det er ikke mine kræfter, der giver bønnen vinger. Det er Åndens kraft og virkning, det hele afhænger af. Om noget er tydeligt sagt i Guds ord, så er det dette.

Tog han da helt fejl, den gamle missionær? Nej, det tror jeg nu ikke. Han var fortrolig med de love, som gælder i Åndens verden, han regnede meget med Gud og kun lidt med sig selv. Han kendte den fristelse, vi ofte er ude for - fristelsen til at slide i egen kraft, til der ikke er kræfter tilbage, og så bliver man træt og mismodig og forsømmer bønnen.

Å jo, vi kender det nok. Og vi trænger til at blive mindet om, at bøn er åndskamp. Epafras strider for jer i sine bønner, skriver Paulus ([Kol. 4,12](#)). Den mand vidste, hvad bøn er.

Beretningen om den kananæiske kvinde kan lære os, hvad det er at bede. Jesus har udtrykkelig stillet hende op som et forbillede for os. Din tro er stor, sagde han til hende. Og det måtte hans disciple stå og høre på. Her var noget for dem at lære.

Nød og bøn

En streng læremester havde givet den kananæiske kvinde den første lektion i bøn. Det var nøden. Hendes datter var besat af en ond ånd. En ubeskrivelig tung ulykke havde lagt sig ind over hendes liv. Det førte hende til bøn. Nøden - legemlig og åndelig nød - er ofte et middel i Guds hånd til at vende menneskers opmærksomhed mod ham, som kan hjælpe. Det er, som om nøden er et sendebud, der siger: Kom til Gud!

I slutningen af [2 Sam 14](#) finder vi en mærkelig beretning. Absalom ville have en samtale med hærføreren Joab og sendte bud efter ham. Men Joab kom ikke. Endnu en gang sendte han bud, men Joab kom fremdeles ikke. Så sagde Absalom til sine folk: Gå hen og stik ild på den bygmark, Joab har dér ved siden af min. Det gjorde de. Da kom Joab med det samme: Hvorfor har dine folk stukket ild på min mark? (2. Sam. 14,29 flg.).

Gud sendte bud til dig gang på gang. Han lod dig høre sit ord og mindede dig i din samvittighed om at komme til ham, mens nådetid var. Men du kom ikke. Da sendte han nøden ind i dit liv. Det blev mørkt og tungt for dig at leve. Da kom du. Da havde du noget at tale med ham om.

Vi ville have mere kraft til at bære, hvad livet lægger på os, dersom vi tænkte mere på, at Gud vil os noget med det, han lader os gennemgå. Nøden blev så ofte et virksomt og nyttigt sendebud.

Men mere end et sendebud var nøden aldrig. Den kunne ikke selv hjælpe os. Derfor er det så

afgørende, om den får vendt vort blik hen på Jesus.

Troens vej

I nødens stund viser det sig, hvilken grundindstilling vi har til selve livet. Nogle opgiver alt håb og fortvivler. Andre resignerer - de tænker: Man må tage det, som kommer, det nytter ikke at klage. De »lægger det fra sig«. Men andre igen har lært noget andet - de lægger det tunge og vanskelige over på Gud. Det er troens vej.

Denne tro, hvor kommer den fra? Hvordan kommer et menneske til at fatte den tillid til Jesus, at det går til ham med bøn om hjælp? Svaret er, at en sådan tro altid har sin oprindelse i evangeliet, det gode budskab om Jesus. Troen kommer af det, som høres, siger Paulus i [Rom. 10,17](#). Det er Ordets forkyndelse - ordet om Jesus, synderes ven - der tænder troens gnist i et menneskes hjerte.

Om en anden stakkels kvinde, som var hjemsogt af stor nød, hedder det, at hun havde hørt tale om Jesus ([Mark. 5,27](#)). Man forstår straks, hvordan det havde udviklet sig. Først kom nøden, den dominerede hendes liv og gjorde det tungt at være til. Og så - midt ind i alt det svære - lød et rygte, som fortalte, at Jesus kunne hjælpe. Da kom hun. Der var noget i budskabet om Jesus, som indgød tillid. Med den kananæiske kvinde var det sikkert det samme. Det fremgår tydeligt af den måde, Markus fortæller om den samme begivenhed på ([Mark. 7,24 fig.](#)).

Og så kom hun da. Det var datteren, der lå hende på hjerte. Lykkelige pige, som havde en mor, der råbte til Jesus for hende!

Mange bønner stiger dag og nat op til Gud i Himmelen. Der er så mange, som er i nød, og så megen nød at råbe til Gud om. Gad vidst, om ikke en betydelig del af alle disse bønner kommer fra forældre, som råber til Gud om redning for deres børn. Min datter plages slemt af en ond ånd, sagde hun. Hvilken nød! At se sin datter besat af en ond ånd, se hende styret og ledet af en åndsmagt, som skridt for skridt førte hende dybere ned i elendighed - og så ikke være i stand til at hjælpe. Kan nogen nød føles tungere?

Man kan ikke nævne dette, uden at tankerne går til troende forældre, hvis børn går på andre veje, borte fra Gud. Å, for en nød det er! Der er noget gådefuldt i det. Der er kristne forældre, som får deres børn med på vejen til kirke og missionshus, børnene søger Gud og får trossamfund og bønnefællesskab med deres forældre. Større lykke kan troende forældre vel ikke opleve end dette. Men andre lykkes det ikke for på samme måde. Man kan ikke pege på nogen bestemt fejl, de har begået, de har bedt for deres børn og lært børnene at bede, de har vist dem vejen til Jesus - men alligevel bliver børnene verdslige. Da er nøden stor i fars og mors hjerter. De ville intet hellere end at se deres børn være med på vejen til livet. De ville have ofret, hvad det skulle være, om det kunne hjælpe. Men de ved jo så vel, at i sidste instans bliver dette en sag mellem de unge selv og deres Gud. Ingen kan tvinge dem. Man kan vise dem vejen, men de må gå den selv. Kun én ting kan far og mor gøre: De kan tigge Gud om nåde for deres børn. Og da kan kampen blive hård.

Bønnens kamp

Her er det, vi møder bønnens kamp. Paulus bad sine venner i Rom at »stride sammen med mig i jeres bønner for mig til Gud« ([Rom. 15,30](#)), og at de »med én sjæl strider sammen for troen på evangeliet« ([Fil. 1,27](#)). Ja, bønner er kamp - Hallesby taler med rette om bønnens arbejde.

Hvad vil egentlig dette sige? Er det ikke uevangelisk at tale sådan? Bliver det ikke bare egne anstrengelser og egen retfærdighed i stedet for Guds frie nåde?

Nej, ikke når vi forstår det på rette måde.

Lad os se nærmere på evangeliet om den kananæiske kvinde. Det er jo tydeligt, at hendes bøn blev en hårdnakket kamp og strid. Hvorfor blev den nu det?

Først må da sikkert nævnes selve den nød, hun stod i. Den onde åndsmagt var uhyggelig stærk, det var hendes nød.

Ondskabens åndehær

Mon vi i vor »oplyste« tid undervurderer styrken hos vor modstander Djævelen og hans onde hær? Den kamp, vi skal kæmpe, siger Paulus, er ikke mod kød og blod - men mod magterne og myndighedeme, mod verdensherskerne i dette mørke, mod ondskabens åndemagter i himmelrummet ([Ef. 6,12](#)). Denne hær af onde ånder, under deres fyrste Djævelen, er ikke drøm og overtro, som rationalisterne til alle tider vil have det til. Dæmoniske magter driver deres spil med menneskene. Djævelen har intet imod, at der er dem, der siger, han ikke er til. Desto tryggere kan han arbejde på at føre sjælene i ulykke.

Mon ikke vi kristne af i dag er smittet af en rationalistisk tankegang, når det gælder den onde åndsmagt, vi har imod os. Jeg er bange for det. Vi regner ikke for alvor med den og undervurderer derfor den modstand, vi har at gøre med. Over for de onde ånder og deres fyrste hjælper intet andet end en endnu stærkere åndsmagt. Mod Djævelen og hans hær kan ingen uden Jesus kæmpe og vinde.

Men det erkendes ikke af alle, og derfor møder de op på slagmarken i helt utilstrækkelig rustning. Det er sygdom, vi har at gøre med, siger vi - og mobiliserer lægevidenskaben. Det er uvidenhed og overtro, der dominerer, tænker vi - og sætter ind med oplysning og fornuftige argumenter.

Og naturligvis, alt dette er godt og vel. Lægevidenskaben i al ære! Vi har grund til stor taknemmelighed over de fremskridt, den har gjort, og vi må ikke i falsk åndelighed forsømme at gøre brug af de midler, Gud har givet os gennem den. Men der gives situationer, hvor lægevidenskaben kommer til kort.

Oplysning og fornuftig tankegang skal vi vurdere højt. Den kristne tro skal ikke trives i overtroens tusmørke. Gud har givet os forstandens lys, og det lys skal vi lade skinne. Men når vi møder de onde åndsmagter til det store opgør om menneskesjæle, slår alle vore fornuftige tanker ikke til. Det er ikke tankemæssige overvejelser, der driver mennesker til alle de onde gerninger, de øver i syndens tjeneste. Det er onde åndsmagter, der driver dem. Derfor nytter det ikke bare med argumenter, endda vi aldrig får for meget af klar tankeføring. Det vigtigste er den åndsmagt, som bærer vor indsats. Den får vi kun ved at fyldes af Guds egen Hellige Ånd.

Det er åndskamp, vi står i. Den onde fjende lader os ikke i fred. Så må vi leve i bøn om at blive stærke ved den åndsmagt, som Gud alene kan give.

Bøn uden svar

Men der var også andre ting, som gjorde den kananæiske kvindes bøn til en bønnekamp. Jesus ville jo ikke hjælpe hende - sådan så det ud. Han svarede hende ikke et ord, står der. Og ikke nok med det. Da kvinden fortsat råbte om hjælp, afviste Jesus hende udtrykkeligt. Først henviste han til den opgave, han selv havde fået - han var ikke udsendt til andre end til de fortabte får af Israels hus. Og da hun alligevel blev ved med at bede ham om hjælp, gav Jesus hende et svar, som det må have smertet hende at høre: Det er ikke smukt at tage børnenes brød og kaste det til de små hunde. - Meningen var tydelig. Hun havde selv kaldt ham Davids søn. Og som Davids søn havde Jesus ingen opgave over for hedninger. Der så ud til at være helt lukket af. Jesus ville ikke hjælpe.

Og som om heller ikke dette var nok, mødte hun en vanskelighed mere. Jesu disciple begyndte at gøre det vanskeligt for hende. Få hende til at gå, hun råber jo efter os, sagde de til Jesus. De fandt det ubehageligt hele tiden at have denne kvinde råbende efter sig om hjælp.

Ja, her var der nød. Et menneske råber om hjælp fra Gud, og der kommer ingen hjælp. I stedet bliver Jesu disciple en hindring. Hos dem er der ingen hjælp at få. Det virker, som om de helst ikke vil have noget med en at gøre.

Læg nøden frem for Jesus

Hvad gjorde hun så, denne kvinde, som vi ikke ved navn på? Hun gav ikke op. Hun fortsatte med at råbe til Jesus.

Her har vi et godt eksempel på, hvad bøn er. Hun lagde sin nød frem for Jesus. Min datter plages

slem af en ond ånd - det var hendes nød, og den lagde hun frem for Jesus.

Det er sådan, vi skal gøre.

Det er ikke nødvendigt at bruge mange ord. De har ikke mere vin, sagde Maria til Jesus ([Joh. 2,3](#)). Det var den nok så banale vanskelighed, de midt under bryllupsfestlighederne var kommet i. Maria fortalte det til Jesus lige ud, som det var. Lange beskrivelser behøvedes ikke.

Hvad vil du, at jeg skal gøre for dig, sagde Jesus til den blinde Bartimæus ([Mark. 10,51](#)). Han vil vide, hvori din nød består. Læg den bare frem for ham.

Ja, for ham. Kvinden lod sig ikke hindre af disciplene. Hun indlod sig ikke i diskussion med dem, men gik direkte til Jesus.

Å, om alle ville gøre det samme! Desværre, det hænder, at disciplene hindrer folk i at komme til Jesus i stedet for at hjælpe dem til at finde ham. Skulle denne bog falde i hænderne på en, som er i en sådan situation, en, som forarger sig over Jesu disciple, så han af den grund ikke får øje på Herren selv, da vil jeg bede dig så stærkt, som jeg kan: Flyt hellere blikket over på Jesus. Tænk ikke på disciplene, se hen til Mesteren.

Hvorfor venter Jesus med at hjælpe?

Hvorfor svarede Jesus ikke? Hvorfor hjalp han ikke med det samme? Det ser så mærkeligt ud. Først svarer han ikke, dernæst svarer han afvisende. Og så omsider hjælper han. Hvorfor?

Jeg ved ikke, om vi kan finde noget fuldstændigt svar. Men noget er det i hvert fald muligt at sige.

En ting ser ud til at være tydelig nok. Jesus siger det selv. Han var ikke udsendt til andre end til de fortabte får af Israels hus. Det var dem, han skulle tage sig af i de tre år, han vandrede omkring med sine disciple. Først efter, at frelsesværket var fuldbragt og opstandelsen et faktum, først da gav Jesus sine venner ordre til at gå til alle folkeslag med evangeliet.

Derfor hører vi kun sjældent om, at han hjalp mennesker, som hørte til andre folk. Men Mattæus fortæller om to tilfælde, hvor det alligevel skete. Den ene er den romerske høvedsmand ([8,5-13](#)), og den anden er den kananæiske kvinde. Og ejendommeligt nok - om begge disse siger Jesus, at de har en stor tro.

Stor tro - lidettroende

En stor tro - hvad er det?

Ved en anden lejlighed siger Jesus til Peter: Du lidet- troende! ([Matt. 14,31](#)). Peter var lidettroende den gang, han var nær ved at synke. Men kvinden her havde en stor tro. Her må være noget for os at lægge mærke til.

Peter ejede troen, det ser vi af beretningen i Matt. 14,28 flg. Men der var en fejl ved Peters tro. Han så ikke bare på Jesus - han så, hvor det stormede, siger Mattæus, og så begyndte han at synke. Han troede nok på Jesus, men han havde ikke blikket rettet bare på ham.

Hvem kender ikke her sig selv igen! Vi tror på Jesus, ja, vist gør vi det. Men det er lettere at tro, når man har noget at støtte sig til ved siden af. Det er let at tro, at Gud vil give dagligt brød, helbred og arbejde, når livet går sin vante gang, og ingen truende skyer ses i horisonten. Men vi har på den anden side uhyre vanskeligt ved at tro på Guds hjælp og omsorg, når hele vor daglige tilværelse trues af sygdom og modgang. - Eller er det ikke sådan?

Det er ikke så vanskeligt at tro, at du er et Guds barn, når kristenlivet lykkes for dig. Du læser Bibelen og husker bønner, du går i kirke og til møder, du klarer endog at vidne om Jesus, når lejlighed gives. Men så kommer de sløve tider. Bibelen smager dig ikke, bønnelivet fungerer kun trægt, du har ikke længer nogen glæde af at gå til møder, og frimodigheden til tjeneste og vidnesbyrd er borte.

Hvad er dette et tegn på? Det er den tilstand, som Jesus tænkte på, da han sagde til Peter: Du lidettroende! Du tror nok på mig, Peter, men du stoler i virkeligheden på meget andet ved siden af. Når så det svigter, bliver du bange og begynder at tvivle. Du er lidettroende.

Men den romerske høvedsmand og den kananæiske kvinde, med dem var det anderledes. De

havde en stor tro - for de så bare på Jesus. Hovedsmanden sagde til Jesus: Sig kun et ord, så bliver min tjener rask. Kun et ord! Den kanaanæiske kvinde havde alt imod sig, disciplene ville jage hende bort, hendes hedenske afstamning talte imod, at Davids søn skulle bryde sig om hende - ja, Jesus selv lod til at ville sende hende bort med uforrettet sag. Men hun gav sig ikke. Hun tog ind over sig alt det, Jesus pegede på for at prøve hendes tro. Hun lod sig så gerne placere mellem de små hunde, som snupper de smuler, der falder fra børnenes bord. Hendes tanke var denne ene: Ja, Herre Jesus, sig, hvad du vil, og gør med mig, hvad du vil, men frels min datter!

Kort og godt: Hun så hen til Jesus og ikke hverken til noget andet eller nogen anden. - Derfor kunne Jesus sige, at hendes tro var stor.

Derfor sluttede bønnekampen også med, at hun sejrede. Hun fik af Jesu mund det ord, hun higede efter: Det ske dig, som du vil! Og hendes datter blev helbredt i samme time. Den onde ånd havde fundet sin overmand.

En Jakobs-kamp

Når jeg læser om den kanaanæiske kvinde og hendes bønnekamp, kommer jeg gerne til at tænke på Jakob og hans kamp, sådan som det står fortalt i [1 Mos. 32,24 flg.](#) Der kom en og brødes med ham. Jakob, som havde klaret at bjærge sig i alle situationer, ikke altid med de fineste og mest sandfærdige midler, havde nu mødt den, han ikke kunne rømme fra. Nu skulle opgøret finde sted. Nu skulle den listige Jakob udlevere sit livs hemmelighed og opgive sit navn for Gud. Skyldig, hjælpeløs - det var hans stilling nu. Men han gav ikke op. Han sagde: Jeg slipper dig ikke, uden du velsigner mig! - Det er, som om jeg hører noget lignende fra hende, som ikke blev træt, men som råbte til Herren så længe, at han til slut bønhørte hende.

Men ville Jesus da ikke høre hende? Ville Herrens engel ikke velsigne Jakob? Er det alligevel os, der selv skal tilkæmpe os Guds velsignelse?

Nej, sådan er det ikke. Men Guds ord har meget at sige om det, at Gud lader os vente. Det har meget at fortælle os om Guds underlige måde at bønnehøre på. Daniel måtte bede længe, før han fik svar, og da fik han at vide, at Gud havde hørt ham allerede den dag, han begyndte at bede ([Dan. 10,12](#)). Guds venner har ofte måttet bede længe og tilsyneladende vente forgæves. Men Gud hører altid, Selv om han ikke altid bønnehører os på den måde, Vi havde tænkt.

Jeg slipper dig ikke, uden du velsigner mlg. - Der findes en kommentar til det ord i selve Bibelen. Dér får vi hemmeligheden at vide, dér afsløres det for os, hvad det dybest set er, der sker, når troens kvinder og mænd »strider i deres bønner«. I [Hoseas 12](#) fortæller profeten om Jakob og siger: Han stred med Gud i sin manddom, Ja stred med en engel og sejred, han bad ham med gråd om nåde.

Ja, sådan gik det til, at de vandt, alle de, som kæmpede troens bønnekamp. De bad med gråd om nåde. Alt måtte de give slip på. De var til sidst intet i sig selv, de havde ingenting at komme med, de vidste sig helt igennem usle, fordømte og fortabte. I denne nød »sejrede« de - derved, at Gud sejrede.

Det gjorde den kanaanæiske kvinde. Det skal vi også få lov til.

Nådigste Jesus, nu vil jeg mig binde
fast til din dyre forjættelses pagt:
beder og leder, så få I og finde,
så har de sanddrue læber jo sagt;
jeg vil med kvinden fra Kanaans egne
efter dig råbe, til du bliver mild,
svarer: Jeg vil ej på værdighed regne,
amen, ja amen, dig ske, som du vil!

(Afsnit fra "Ordet om Korset" af Carl Fr. Wisløff - Dansk Luthersk Forlag 1974 - Shafan 30-10-15)